Osobitné podmienky oprávnenosti výdavkov

Tento dokument bližšie určuje, resp. rozširuje podmienky oprávnenosti výdavkov definované v **Príručke k oprávnenosti výdavkov pre programové obdobie 2021 - 2027** (ďalej aj „Príručka k oprávnenosti výdavkov“), ktorú vydáva CKO a zverejňuje na svojej stránke https://eurofondy.gov.sk/dokumenty-a-publikacie/metodicke-dokumenty/metodicke-dokumenty-cko/ , a to v nadväznosti na charakter projektu predkladaného v rámci Výzvy na predkladanie ŽoNFP s kódom PSK-MD-011-2025-NP-EFRR (ďalej len „výzva“).

Tento dokument definuje najmä limity, ktoré sa vzťahujú na oprávnené výdavky najčastejšie sa vyskytujúce v rámci projektov predkladaných na základe predmetnej výzvy. Oprávnenosť špecifických výdavkov (ako napr. vyvolané investície, valorizácia, dodatočné výdavky a pod.), ktoré vzniknú počas implementácie projektu budú posudzované v súlade s pravidlami k oprávnenosti výdavkov individuálne s ohľadom na súvis s projektom, ich nevyhnutnosť, predvídateľnosť a pod.

V rámci výzvy je oprávnený nasledovný typ akcie:

- modernizácia, resp. renovácia železničných tratí (zlepšovanie vybraných technických parametrov železničnej dopravnej cesty, zvyšovanie kapacity, elektrifikácia tratí, dispečerizácia tratí) a kľúčových železničných uzlov;

Skupiny oprávnených výdavkov

Vecné vymedzenie výdavkov vychádza z opatrení Ministerstva financií SR, ktorými sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania.

Skupiny oprávnených výdavkov uvedené v číselníku oprávnených výdavkov slúžia na základné rozdelenie výdavkov projektu podľa ich charakteru a vzniku v rámci realizácie aktivít projektu. Skupiny oprávnených výdavkov sú používané žiadateľom pri vypracovaní ŽoNFP a prijímateľom pri príprave ŽoP.

Žiadateľ vypracováva ŽoNFP tak, aby každý výdavok plánovaný v danom projekte bol jednoznačne a správne zaradený do príslušnej skupiny oprávnených výdavkov.

Pri vypĺňaní ŽoNFP, sa podpoložky EKRK neuvádzajú, pri vypĺňaní ŽoP štátne rozpočtové organizácie uvádzajú kód ekonomickej klasifikácie. Ostatné subjekty uvádzajú transferovú položku podľa typu prijímateľa. Údaje týkajúce sa kódu ekonomickej klasifikácie a skupiny výdavkov v zmysle zmluvy o poskytnutí NFP / rozhodnutia o schválení ŽoNFP nemusia byť zhodné.

Napriek tomu, že číselník vychádza z účtovnej osnovy, **nekopíruje ju**. Výstupy z účtovníctva jednotlivých účtovných jednotiek - prijímateľov teda **nemusia byť totožné** so zaradením nákladov/výdavkov do tried a skupín tak, ako to určuje tento číselník.

Číselník oprávnených výdavkov s dole uvedenými triedami a skupinami tvorí súčasť ITMS.

V rámci výzvy sú určené nasledovné skupiny oprávnených výdavkov:

Trieda 02 - Dlhodobý hmotný majetok

- 021 – Stavby

  Do skupiny 021 - Stavby sa okrem výdavkov definovaných v Príručke k oprávnenosti výdavkov zahŕňajú aj výdavky súvisiace s indexáciou cien (valorizáciou) stavebných prác[1] a výdavky na stavebné práce/dozor/projektovú dokumentáciu (napr. na ekvivalentné riešenia a pod.), ktoré neboli pôvodne zahrnuté v zmluve o dielo/zmluve na poskytnutie služieb, ale priamo súvisia s cieľmi a aktivitami projektu a ich uskutočnenie je nevyhnutné na úspešnú realizáciu projektu. Takéto výdavky, ktoré priamo súvisia s cieľmi a aktivitami projektu a ich uskutočnenie je nevyhnutné na úspešnú realizáciu projektu, môžu byť prijímateľovi preplatené maximálne do schválenej výšky oprávnených výdavkov v rámci skupiny 021 – Stavby.

  V rámci tejto skupiny výdavkov nie sú oprávnené výdavky na opatrenia na zlepšenie tepelno-technických vlastností budovy, výdavky týkajúce sa výmeny hlavného zdroja tepla, spotrebičov vody, odstránenie azbestu, na výrobky z dreva (použité pri renovácii konštrukcií, opláštenia a povrchových úprav).

Trieda 51 - Služby

- 518 - Ostatné služby (oprávnené výdavky len na publicitu projektu s výnimkou tlačiarenských služieb, ktoré nie sú v rámci výzvy oprávnenými výdavkami)

Trieda 93 - Rezerva

- 930 - Rezerva na nepredvídané výdavky

  Do skupiny 930 sa zahŕňajú výdavky (na stavebné práce/dozor/projektovú dokumentáciu), ktoré nebolo možné predvídať (t.j. spĺňajú podmienku podľa §18 ods. 1 písm. c) zákona o verejnom obstarávaní) a to max. do výšky limitov stanovených v kapitole nižšie. Pre tieto výdavky platí, že priamo súvisia s cieľmi a aktivitami projektu a ich uskutočnenie je nevyhnutné na úspešnú realizáciu projektu. Rezervu je možné počas realizácie projektu použiť aj na financovanie výdavkov na indexáciu cien stavebných prác (valorizáciu), ktoré nebolo možné predvídať pred uzavretím zmluvy o poskytnutí NFP, alebo takých, ktorých hodnota prekračuje odhadovanú položku výdavkov na indexáciu cien (valorizáciu) v rámci skupiny 021 - Stavby.

Delenie výdavkov z pohľadu ich priamej prepojenosti na konkrétne činnosti projektu:

- **Priame výdavky projektu:**

- sú výdavky, ktoré priamo súvisia s implementáciou projektu, pričom možno preukázať ich priame prepojenie s týmto konkrétnym projektom a sú pre realizáciu projektu nevyhnutné, vrátane

[1] MD SR odporúča žiadateľom, ktorí realizujú projekty PSK zahrňujúce stavebné práce , aby do navrhovaného rozpočtu projektu, v rámci skupiny výdavkov 021 – Stavby zahrnuli samostatnú položku „Cenové úpravy“, ktorej účelom je indexácia (valorizácia) stavebných prác v dôsledku (možného) zvyšovania cenovej úrovne. Ak je teda predmetom projektu viacero samostatných zákaziek na stavebné práce, vypočíta sa maximálna hodnota samostatne pre každú zákazku a tieto sumy sa spočítajú do jednej kumulovanej položky rozpočtu „Cenové úpravy“. Predpokladom pre oprávnenosť výdavkov súvisiacich s indexáciu (valorizáciou) je zmluvne (v zmluve o dielo) dohodnutý mechanizmus úpravy v dôsledku zmien cenovej úrovne (valorizačná doložka). Vo všeobecnosti MD SR odporúča pri indexácii zákaziek na stavebné práce v rámci PSK postupovať v zmysle metodického pokynu MD SR č. 19/2022 a MD SR č. 02/2023, ktorých kompletné znenie je uverejnené na webovom sídle MD SR v časti Inštitútu dopravnej politiky: https://www.mindop.sk/ministerstvo-1/doprava-3/institut-dopravnej-politiky/indexacne-vzorce/drahove-vozidla

nevyhnutných vyvolaných investícií[2]. Sú to výdavky, ktoré vznikajú pri realizácii hlavných aktivít projektu.

- **Nepriame výdavky projektu:**

- sú výdavky, ktoré slúžia na financovanie podporných aktivít projektu (najmä riadenie projektu a zabezpečenie komunikácie - publicity vo vzťahu k verejnosti). Nepriame výdavky sú také výdavky, ktoré nie sú alebo nemôžu byť prepojené priamo na konkrétnu činnosť projektu. Bližšia špecifikácia nepriamych výdavkov je uvedená v Prílohe č. 1 Príručky k oprávnenosti výdavkov pre programové obdobie 2021-2027 zverejnenej na https://eurofondy.gov.sk/dokumenty-a-publikacie/metodicke-dokumenty/metodicke-dokumenty-cko/.

[2] Investície s priamym vzťahom k projektu, pričom tento majetok alebo službu žiadateľ/prijímateľ/partner nebude používať, ale náklady na obstaranie mu vznikli buď podľa osobitného predpisu, alebo zo zmluvy v súvislosti s obstaraním dlhodobého majetku (napr. nevyhnutné prekládky inžinierskych sietí a pod.).

Finančné a percentuálne limity pre vybrané typy výdavkov

Nehnuteľnosti

Oprávnený výdavok	Percentuálny / finančný limit	Poznámka
Nákup pozemkov vrátane nákladov na zriadenie vecných bremien k pozemkom a nájom pozemkov a budov v prospech tretej osoby a náhrada za výkup pozemkov	**max. 10 %** z celkových oprávnených výdavkov projektu **max. 15 %** z celkových oprávnených výdavkov projektu v prípade plôch, ktoré sa v minulosti používali na priemyselné účely a ktorých súčasťou sú budovy; **max. do výšky 1,2 násobku ceny zistenej znaleckým posudkom** (platí len v prípade § 6 odsek 1 zákona č. 669/2007 Z. z., pričom zároveň platí, že v prípade kombinácie nákupu pozemkov a stavieb musí byť dodržaný kumulatívny percentuálny limit vo výške 10 %/ 15 % z celkových oprávnených výdavkov projektu)	Percentuálny limit na **nákup nehnuteľností** (kumulatívne za pozemky a stavby v rámci jednej ŽoNFP/projektu) predstavuje **max. 10 % resp. 15 %**[3] z celkových oprávnených výdavkov projektu
Nákup stavieb	**max. 10 %** celkových oprávnených výdavkov projektu; **max. 15 %** z celkových oprávnených výdavkov projektu v prípade plôch, ktoré sa v minulosti používali na priemyselné účely a ktorých súčasťou sú budovy; **max. do výšky 1,2 násobku ceny zistenej znaleckým posudkom** (platí len v prípade § 6 odsek 1 zákona č. 669/2007 Z. z., pričom zároveň platí, že v prípade kombinácie nákupu pozemkov a stavieb musí byť dodržaný kumulatívny percentuálny limit vo výške 10 %/ 15 % z celkových oprávnených výdavkov projektu)	

Rezerva na nepredvídané výdavky

Oprávnený výdavok	Finančný / percentuálny limit	Poznámka
Dodatočné výdavky na stavebné práce	**max. 10 %** z celkových oprávnených výdavkov projektu na stavebné práce (bez započítanej rezervy)	Celková výška rezervy na nepredvídané výdavky nesmie prekročiť **10 % z celkových oprávnených výdavkov na hlavné aktivity projektu (bez započítanej rezervy)**. Použitý postup musí byť v súlade so smernicou EP a Rady 2014/24/EÚ z 26. februára 2014 o verejnom obstarávaní.
Dodatočné výdavky na poskytnutie služieb stavebného dozoru	**max. 10 %** z celkových oprávnených výdavkov projektu na poskytnutie služieb stavebného dozoru (bez započítanej rezervy)	
Dodatočné výdavky na prípravnú a projektovú dokumentáciu	**max. 10 %** z celkových oprávnených výdavkov projektu na vypracovanie prípravnej a projektovej dokumentácie (bez započítanej rezervy)	

[3] v prípade plôch, ktoré sa v minulosti používali na priemyselné účely a ktorých súčasťou sú budovy

Limity na výdavky na stavebný dozor

Hodnota oprávnených výdavkov na stavebné práce v EUR bez DPH (v EUR)		**Percentuálny limit** OV na stavebný dozor (z objemu OV na stavebné práce)
od	**do**	
0,00	30 000 000,00	**max. 3,50** %
30 000 000,01	100 000 000,00	**max. 3,00** %
100 000 000,01	a viac	**max. 2,50** %
Pracovná pozícia	Hodinová hrubá odmena[4] (v EUR)	**Mesačná hrubá mzda[5] (v EUR)**
Stavebný dozor (interný)	14,00	2 500

Limity na informovanie a komunikáciu

Dočasný pútač a stála tabuľa	**max. 3000,- EUR bez DPH / 1 pútač / tabuľa** vrátane nákladov súvisiacich s obstarávaním (náklady na výrobu, prepravu, inštaláciu atď.)
Plagát	**max. 50,- EUR bez DPH / 1 plagát** vrátane nákladov súvisiacich s obstarávaním (náklady na výrobu, prepravu, inštaláciu atď.)

Neoprávnené výdavky

Príklady vybraných neoprávnených výdavkov[6]:

- výdavky bez priameho vzťahu k projektu;
- výdavky, ktoré vznikli pred počiatočným dátumom oprávnenosti výdavkov t.j. pred 1.1.2021;
- výdavky, ktoré vznikli po 31.12.2029;
- úroky z dlžných súm okrem grantov poskytnutých vo forme úrokových dotácií alebo dotácií záručných poplatkov;
- kúpa nezastavaného a zastavaného pozemku vo výške presahujúcej 10 % celkových oprávnených výdavkov na príslušný projekt. V prípade plôch, ktoré sa v minulosti používali na priemyselné účely a ktorých súčasťou sú budovy, sa toto obmedzenie zvyšuje na 15 %;

[4] Limit platí pre osobu, ktorá pracuje na projekte na pozícii interného stavebného dozora **na základe dohody o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru**. Oprávneným výdavkom je **cena práce**, t.j. hrubá hodinová odmena, ohraničená uvedeným finančným limitom, a jej zodpovedajúce (do tejto sumy nezapočítané) zákonné odvody zamestnávateľa. Za hodinu sa považuje 60 minút.

[5] Limit platí pre osobu, ktorá pracuje na projekte na pozícii interného stavebného dozora **na základe pracovného pomeru / štátnozamestnaneckého pomeru**. Oprávneným výdavkom je **cena práce**, t.j. hrubá mesačná mzda, ohraničená uvedeným finančným limitom, a jej zodpovedajúce (do tejto sumy nezapočítané) zákonné odvody zamestnávateľa.

[6] Uvedené neoprávnené výdavky **nepredstavujú kompletný zoznam**. Poskytovateľ nemôže vzhľadom na rozmanitosť činností realizovaných v rámci predmetnej výzvy identifikovať všetky neoprávnené výdavky, ktoré môžu v súvislosti s realizáciou projektu vzniknúť.
V prípade zmien v štruktúre oprávnených výdavkov projektu požadovaných prijímateľom po nadobudnutí účinnosti Zmluvy o poskytnutí NFP, poskytovateľ posúdi oprávnenosť takýchto zmien a výdavkov individuálne, a to vzhľadom na ciele a charakter projektu, t.j. určí, do akej miery sú zmenené výdavky nevyhnutné pre naplnenie daných cieľov a realizáciu hlavnej aktivity projektu.

- DPH okrem prípadov, kedy nie je možné nárokovať jej odpočet podľa platnej legislatívy SR;
- výdavky, ktoré nespĺňajú zásady hospodárnosti[7], efektívnosti[8], účelnosti[9] a účinnosti[10];
- pravidelné obnovovacie investície súvisiace s výmenou strojov, prístrojov, zariadení;
- režijné výdavky, ktoré sa týkajú všeobecnej prevádzky žiadateľa bez väzby na projekt,
- interiérové vybavenie objektov (napr. nábytok, podlahoviny, koberce);
- poplatky (správne, colné, bankové a pod.) s výnimkou správnych poplatkov spojených s národným a medzinárodným získaním (prihlásením), registráciou, schválením a ochranou (udržiavaním) práv duševného vlastníctva;
- kurzové straty;
- dlhy a poplatky s nimi spojené, dlžné úroky, sankčné poplatky, pokuty a penále, prípadne ďalšie sankčné výdavky, či už dohodnuté v zmluvách alebo vzniknuté z iných príčin;
- výdavky vzniknuté počas pozastavenia realizácie hlavnej aktivity projektu;
- cestovné náhrady, ktoré nie sú uvedené medzi oprávnenými výdavkami;
- náklady na prípravu pracovníkov v súvislosti s prevádzkou strojov, prístrojov, zariadení;
- výdavky, ktoré nie sú v súlade s dokumentami, ktoré boli súčasťou notifikácie štátnej pomoci v znení prípadných zmien.

Zoznam skratiek:

EKRK	Ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie
MD SR	Ministerstvo dopravy Slovenskej republiky
NFP	Nenávratný finančný príspevok
VO	Verejné obstarávanie
ZoD	Zmluva o dielo
ŽoNFP	Žiadosť o nenávratný finančný príspevok
ŽoP	Žiadosť o platbu

[7] Vynaloženie verejných financií na vykonanie činnosti alebo obstaranie tovarov, prác a služieb v správnom čase, vo vhodnom množstve a kvalite za najlepšiu cenu.
[8] Najvýhodnejší vzájomný pomer medzi použitými verejnými financiami a dosiahnutými výsledkami.
[9] Vzťah medzi určeným účelom použitia verejných financií a skutočným účelom ich použitia.
[10] Plnenie určených cieľov a dosahovanie plánovaných výsledkov vzhľadom na použité verejné financie.